

VEILEDER FOR

IMPORT AV POTET

PUBLISERT DESEMBER 2018, REVIDERT APRIL 2026

Innhold

1	Hvem gjelder veilederen for?	3
2	Import av poteter	4
2.1	Hvilket regelverk må du forholde deg til?	4
2.2	Hvilke plikter har du ved import av potet?	4
2.3	Er det tillatt å importere settepoteter?	5
2.4	Er det tillatt å importere poteter med opprinnelse fra Nederland?	5
2.5	Er det tillatt å importere poteter med opprinnelse fra Egypt?	5
2.6	Er det tillatt å ta med seg poteter som privat import?	5
3	Registrering av virksomhet og innmelding i skjematjenesten	6
4	Mottakskontroll	7
4.1	Kan mottakskontrollen settes bort til noen andre?	7
5	Dokument- og identitetskontroll	8
5.1	Hvordan kontrollerer du at sertifikatet er riktig?	9
5.2	Hvordan kontrollerer du at sendingen samsvarer med sertifikatet (identitetskontroll)?	10
5.3	Har du fått et reeksportsertifikat?	10
5.4	Hva er tilleggserklæringer?	10
5.5	Hvilke tilleggserklæringer skal du se etter på sertifikatene?	11
5.6	Hva gjør du om plantesunnhetssertifikatet er feil?	12
5.7	Hva gjør du om originalt plantesunnhetssertifikat ikke følger sendingen?	12
6	Fysisk kontroll av potetene	13
6.1	Hvilke skadegjørere må du se opp for på potet?	13
6.2	Hvor kan du lære mer om skadegjørerne?	15
6.3	Hva gjør du om du oppdager karanteneskadegjørere?	16
6.4	Hvor stor del av potetene i sendingen skal kontrolleres fysisk?	16
6.5	Treemballasje skal også kontrolleres	17
7	Når mottakskontrollen er gjennomført	19
7.1	Hvordan melder du inn at mottakskontrollen er gjennomført?	19
7.2	Når kan du ta i bruk eller disponere varen?	19
7.3	Hvordan ser du om Mattilsynet har frigitt sendingen?	19

1 Hvem gjelder veilederen for?

Denne veilederen er utarbeidet av Mattilsynet som hjelpemiddel for alle som er involvert i import av poteter. Dette gjelder blant annet importører og virksomheter som melder inn import eller gjør mottakskontroll for andre.

Bruk av veilederen

Veilederen beskriver hvordan import av poteter skal foregå i henhold til regelverket.

Merk at dette kun er en veileder og er ikke rettslig bindende. Veilederen må derfor leses sammen med aktuelt regelverk:

- Matloven
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2003-12-19-124>
- Forskrift om plantehelse
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2000-12-01-1333>
- Forskrift om matpoteter fra Egypt
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2007-11-16-1259>
- Forskrift om tiltak mot mørk ringråte i potet (forskrift om importforbud av nederlandsk potet)
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1996-05-14-498>

2 Import av poteter

Import av poteter medfører en risiko for å introdusere og spre planteskadegjørere som kan gi alvorlige samfunnsmessige konsekvenser. Flere av planteskadegjørerne som angriper potet i EU og utenfor Europa, har vi til nå heldigvis ikke oppdaget i Norge. Derfor har Norge et strengt regelverk for import, produksjon og omsetning av potet. Blant annet skal mat- og industripoteter som innføres til Norge følges av et plantesunnhetssertifikat som dokumenterer at potetene tilfredsstillende de norske kravene til frihet for planteskadegjørere.

Når du skal importere poteter er det viktig å velge ut en leverandør som du er trygg på. Om du får poteter fra en leverandør som tar plantehelse på alvor, vil din jobb som importør bli enklere og risikoen for å innføre skadegjørere vil være lavere.

2.1 Hvilket regelverk må du forholde deg til?

Det er flere regelverk du må forholde deg til ved import av poteter. Etter hvert som du leser veilederen vil vi vise til de aktuelle regelverkskravene, slik at du enkelt kan finne dem igjen i regelverket. Forskrift om plantehelse og matloven er det mest aktuelle regelverket du må forholde deg til. I tillegg kommer en egen forskrift om matpoteter fra Egypt og forskrift om tiltak mot mørk ringrøte i potet.

2.2 Hvilke plikter har du ved import av potet?

Poteter kan bare importeres dersom de oppfyller kravene i regelverket. Importører skal registrere seg og melde inn importsendingene i Mattilsynets system DigiPlant.

Importøren er ansvarlig for at det blir gjennomført en mottakskontroll av sendingen. Denne mottakskontrollen skal verifisere at sendingen er i tråd med regelverket og man skal kontrollere at:

- Sendingen er fulgt av et originalt og riktig utfylt plantesunnhetssertifikat.
- Sendingens innhold samsvarer med det som er angitt på sertifikatet.
- Potetene er fri for skadegjørerne nevnt i regelverket.

Hvordan man går frem for å registrere import, melde inn importsendinger og gjennomfører mottakskontroll blir nærmere beskrevet i denne veilederen. I flytskjemaet i **Feil! Fant ikke referanse kilden.** beskrives prosessen, som må gjennomføres før man kan ta i bruk de importerte potetene.

Lederen i din virksomhet skal sørge for at de ansatte får opplæring og har nødvendig kompetanse for å kunne følge opp regelverket. Dette gjelder blant annet at man kan å melde inn importsendinger på riktig måte, å utvikle internkontrollen og gjennomføre mottakskontroll av importsendinger. Aktuelt regelverk for dette er § 8 i matloven.

Internkontroll for plantehelse:

Alle som importerer poteter er også pliktige til å ha en internkontroll for plantehelse. Dette er beskrevet i § 9 i forskrift om plantehelse. Internkontrollen skal blant annet bestå av skriftlige rutiner for hvordan din virksomhet etterlever kravene i regelverket.

Mer informasjon om internkontroll for plantehelse finner du i en egen veileder for dette:

[Veileder for internkontroll for plantehelse](#)

Internkontroll for næringsmidler:

Internkontrollen din skal også omfatte kravene i regelverket for næringsmidler. Som importør er du ansvarlig for at potetene du importerer er trygge å spise og i samsvar med regelverket.

Informasjon om internkontroll og andre plikter du har som importør av næringsmidler kan du lese mer om her:

[Informasjon om plikter for importører av næringsmidler](#)

2.3 Er det tillatt å importere settepoteter?

Nei, det er ikke tillatt å importere settepoteter eller annet formeringsmateriale av potet. Det er kun poteter til mat og industri som er tillatt å importere. Det er ikke tillatt å bruke importert matpotet som settepotet.

Aktuelt regelverk er forskrift om plantehelse vedlegg 3 nr. 8.

2.4 Er det tillatt å importere poteter med opprinnelse fra Nederland?

Nei, det er ikke tillatt å importere poteter som har opprinnelse fra Nederland. Importforbudet av nederlandsk matpotet er beskrevet i en egen forskrift.

Aktuelt regelverk er forskrift om tiltak mot mørk ringråte i potet.

2.5 Er det tillatt å importere poteter med opprinnelse fra Egypt?

Ja, det er tillatt å importere poteter fra Egypt, men innførselskravene er strengere enn for mange andre land. Dette er beskrevet i en egen forskrift om import av matpoteter fra Egypt.

Aktuelt regelverk er forskrift om matpoteter fra Egypt.

2.6 Er det tillatt å ta med seg poteter som privat import?

Det er ikke tillatt å ta med seg poteter hjem fra utenlandsreiser. All import av poteter skal følges av et plantesunnhetssertifikat og sendingen skal meldes inn til Mattilsynet.

3 Registrering av virksomhet og innmelding i skjematjenesten

All registrering og innmelding av import foregår i Mattilsynets elektroniske DigiPlant. Det er flere skjemaer du må fylle ut i forbindelse med import av poteter.

Du må først registrere deg som importør:

Før du kan begynne å melde inn importsendingene må din virksomhet registrere seg som importør. Du skal da registrere deg som importør av både «planter og plantemateriale» og næringsmidler. Dersom din virksomhet utfører mottakskontroll etter avtale med en importør, skal dette også registreres her.

Alle importsendinger med poteter skal meldes inn

Hver importsending med poteter skal forhåndsmeldes til Mattilsynet før varene kommer til Norge. Når sendingen er ankommet og du har gjennomført mottakskontrollen skal også dette meldes inn. Deretter må du vente på bekreftelse på at Mattilsynet har frigitt sendingen før potetene kan omsettes/tas i bruk. Du kan lese mer om mottakskontrollen i neste kapittel.

Alt om bestemmelsene finner du i forskrift om plantehelse § 7 og § 23

4 Mottakskontroll

Mottakskontrollen er ditt viktigste tiltak for å hindre introduksjon og spredning av planteskadegjørere. Dette innebærer å kontrollere at sendingen er i samsvar med importkravene. Mottakskontrollen består av tre deler. Du skal kontrollere at dokumentene som følger sendingen er riktige (dokumentkontroll), at sendingens innhold samsvarer med sertifikatet (identitetskontroll) og at potetene ikke har tegn på karanteneskadegjørere (fysisk kontroll).

Hvordan du skal kontrollere dokumentene og gjennomføre den fysiske kontrollen av potetene er beskrevet i hvert sitt kapittel under.

Aktuelt regelverk er §23b i forskrift om plantehelse

4.1 Kan mottakskontrollen settes bort til noen andre?

Importøren kan avtale at en annen virksomhet gjennomfører hele eller deler av mottakskontrollen. Virksomheten som skal gjennomføre mottakskontrollen må være registrert hos Mattilsynet og ha en internkontroll. I tillegg må mottakskontrolløren være kompetent til å gjennomføre kontrollen. Importøren og mottakskontrolløren må ha en skriftlig avtale hvor ansvarforholdet kommer frem og om mottakskontrolløren gjennomfører hele eller deler av kontrollen.

Aktuelt regelverk er §23b i forskrift om plantehelse

5 Dokument- og identitetskontroll

Med alle importsendinger med poteter skal det følge et orginialt plantesunnhetssertifikat. Du må kontrollere at plantesunnhetssertifikatet er riktig utfylt og dekker hele sendingen. Dette sertifikatet er utstedt av eksportlandets planteinspeksjonstjeneste, som skal konstatere at potetene i sendingen tilfredsstiller våre regelverkskrav. Blant annet omfatter dette at eksportlandet dokumenterer at varen er funnet fri for planteskadegjørere som er nevnt i vårt regelverk.

Utformingen til plantesunnhetssertifikatet er laget etter en internasjonal standard kalt ISPM12. Det vil si at alle plantesunnhetssertifikater skal inneholde de samme opplysningene uavhengig av hvilket avsenderland sendingen kommer fra.

Hvordan et plantesunnhetssertifikat ser ut og hvordan man går frem for å kontrollere det er beskrevet under i [Figur 1](#).

Aktuelt regelverk er forskrift om plantehelse § 20

5.2 Hvordan kontrollerer du at sendingen samsvarer med sertifikatet (identitetskontroll)?

Det er ikke tillatt å importere poteter uten at de er dekket av et originalt plantesunnhetssertifikat. I mottakskontrollen må du derfor kontrollere at det som er oppført på sertifikatet stemmer overens med sendingen du har mottatt. Har du eksempelvis fått en større mengde poteter enn det som er oppført på sertifikatet så er dette et regelverksbrudd. Du kan ikke melde inn at mottakskontrollen er gjennomført dersom noe av informasjonen på sertifikatet er feil. Meld fra til Mattilsynet om du har fått et plantesunnhetssertifikat med feil eller mangler.

Aktuelt regelverk er forskrift om plantehelse § 23b

5.3 Har du fått et reeksportsertifikat?

Om du har fått poteter fra flere land skal alle opprinnelseslandene være oppgitt i rubrikk 5 «place of origin». Det skal da være vedlagt sertifikat fra de ulike landene. I rubrikk 10 vil det vises til de andre sertifikatene, kontroller at du har fått alle sertifikatene og at de er riktige.

5.4 Hva er tilleggserklæringer?

En tilleggserklæring (additional declaration) er en erklæring som myndighetene fra eksportlandet må ha med i plantesunnhetssertifikatet, for å vise til hvordan de oppfyller et spesifikt regelverkskrav. For eksempel kan dette være at myndighetene konstaterer at en skadegjører ikke forekommer i landet, eller at produksjonsstedet hvor plantene kommer fra er kontrollert og skadegjøreren ikke er funnet.

Tilleggserklæringene skal være ført opp i rubrikk 11 «additional declarations» (som vist i [Figur 1](#)). I mottakskontrollen skal du kontrolleres at alle aktuelle tilleggserklæringer er oppført på sertifikatet.

Aktuelt regelverk er vedlegg 4a i forskrift om plantehelse.

5.5 Hvilke tilleggserklæringer skal du se etter på sertifikatene?

For potet er det i plantehelsesertifikatet noen særskilte tilleggserklæringer som skal nevnes. Disse er beskrevet i boksene under. Tilleggserklæringene vil stå på engelsk i sertifikatet og det vil vises til hvilket punkt det gjelder og hvilket alternativ det oppfyller. Se [Figur 1](#) for eksempel.

For punkt **18.1** fra vedlegg 4a i forskriften, skal alternativ a, eller b være valgt:

Alternativ a: Knoller av potet skal ha opprinnelse i land som det er offisielt konstatert at er kjent å være fri for sykdommen mørk ringråte (*Ralstonia solanacearum*)

Alternativ b: Knollene har opprinnelse i områder som står som under offentlig tilsyn for mørk ringråte (*R. solanacearum*) og som er kjent å være fri for denne skadegjøreren.

Og

Produksjonsstedet er kontrollert og funnet fri for mørk ringråte (*R. solanacearum*) siste vekstsesong

For punkt **18.2** fra vedlegg 4a i forskriften, skal alternativ a, eller b være valgt. Dette gjelder dersom knollene kommer fra et land det potetkreft (*Synchytrium endobioticum*) forekommer:

Alternativ a: Det er offisielt konstatert at knollene har opprinnelse på et produksjonssted hvor potetkreft (*S. endobioticum*) aldri har forekommet.

Alternativ b: Det er offisielt konstatert at knollene har opprinnelse hvor det i samsvar med en metode anerkjent av EPPO (den europeiske plantevernorganisasjonen) er fastslått at potetkreft (*S. endobioticum*) ikke lenger forekommer.

For punkt **18.3** fra vedlegg 4a i forskriften, skal alternativ a, eller b være valgt:

Alternativ a: Det er offisielt konstatert at knollene har opprinnelse i et land som er kjent å være fri for lys ringråte (*Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus*)

Alternativ b: Det er offisielt konstatert at knollene har opprinnelse på et produksjonssted som er kontrollert i den siste vekstsesongen, og hvor det er offisielt konstatert at produksjonsstedet er fritt for lys ringråte (*C. michiganensis ssp. Sepedonicus*), enten ved at skadegjøreren aldri har vært kjent å forekomme på stedet, eller ved at produksjonsstedet etter påvisning av skadegjøreren har vært underlagt et offentlig saneringsprogram og offentlig etterkontroll for lys ringråte (*C. michiganensis ssp. Sepedonicus*).

5.6 Hva gjør du om plantesunnhetssertifikatet er feil?

Du kan ikke melde inn at mottakskontrollen er gjennomført uten at sendingen er dekket av et riktig utfylt plantesunnhetssertifikat. Dersom du har mottatt et sertifikat med feil eller mangler er det aktuelt å få tak i et erstatningssertifikat for sendingen. Dette erstatningssertifikatet skal ha en tilleggserklæring viser til hvilket sertifikat det erstatter. Se etter følgende tekst i rubrikk 11 for tilleggserklæringer (additional declarations):

«This certificate replaces and cancels phytosanitary certificate no xx [nummer på sertifikatet som er feil], issued on xx [dato]»

Når importør eller innmelder har skaffet et erstatningssertifikat, kan sendingen meldes inn på nytt. Meld fra til Mattilsynet at det gamle sertifikatet utgår og at du har meldt inn sendingen på nytt med riktig sertifikat.

Aktuelt regelverk er § 19 og § 20 i forskrift om plantehelse

Du kan kontakte Mattilsynet ved:
å ringe 22 40 00 00
å trykke på «varsle oss» på mattilsynet.no
å trykke «send beskjed» i skjematjenesten
å sende e-post til
postmottak@mattilsynet.no

5.7 Hva gjør du om originalt plantesunnhetssertifikat ikke følger sendingen?

Den som skal gjennomføre mottakskontrollen skal motta det originale plantesunnhetssertifikatet. Uten originalt plantesunnhetssertifikat kan ikke mottakskontrollen gjennomføres i henhold til regelverket. De fleste sertifikater blir utstedt elektronisk og er tilgjengelig i DigiPlant. Dersom originalt sunnhetssertifikat ikke er tilgjengelig kan du ikke melde sendingen til Mattilsynet. Dersom det originale sunnhetssertifikatet er forsvunnet er det aktuelt å få tak i et erstatningssertifikat.

Aktuelt regelverk er § 19 og §20 i forskrift om plantehelse

6 Fysisk kontroll av potetene

I mottakskontrollen skal sendingen kontrolleres fysisk for at den er fri for karanteneskadegjørere. Karanteneskadegjørere er planteskadegjørere som er listet i vedlegg 1 og 2 i forskrift om plantehelse og er forbudt å innføre og spre. Dette kan være organismer som blant annet insekter, virus, bakterier og nematoder, som kan være vanskelige å bekjempe og som kan gi store skader i planteproduksjonen og miljøet om de får etablere og spre seg. Siden det er mange skadegjørere på denne listen, er det viktig å sette seg inn i de skadegjørerne som kan angripe og spres med poteter eller vedhengende jord.

Aktuelt regelverk er § 16 og vedlegg 1 og 2 i forskrift om plantehelse.

6.1 Hvilke skadegjørere må du se opp for på potet?

Det finnes mange alvorlige skadegjørere på potet. I vedlegg 1 og 2 i forskrift om plantehelse nevnes blant annet potetcystenematode, potetkreft, mørk ringråte og lys ringråte. I tillegg til skadegjørerne som er listet i forskriften skal potetene være praktisk talt fri for andre skadegjørere. Det er viktig å kjenne til de aktuelle skadegjørerne, slik at du kan kjenne igjen symptomer når du gjennomfører mottakskontrollen. Du, som importør, eller den som gjennomfører mottakskontrollen, har plikt til å ha kunnskap om de aktuelle skadegjørerne.

Metoder for fysisk kontroll av potetene kan være:

- Visuell kontroll av potetene for å avdekke potetsykdommer som potetkreft og insektangrep
- Gjennomskjæring av potetene (representativ prøve) med tanke på lys og mørk ringråte.
- Å vurdere om det er behov for å ta ut prøver som sendes til analyse, for eksempel jord fra uvaskede poteter som analyseres for potetcystenematode.

Det er viktig at forholdene legges til rette for å kunne gjøre en god kontroll. Dette innebærer at mottakskontrollen gjøres på et egnet sted med tilgang til nødvendig utstyr. Eksempler på slikt utstyr kan være arbeidsbord, godt lys, lupe og utstyr for hurtiganalyse.

I illustrasjonene under vises noen eksempler på skadegjørere på potet. Dette er kun noen av de aktuelle skadegjørerne på potet. Den som gjennomfører mottakskontrollen må ha kunnskap om alle aktuelle skadegjørerne i regelverket og hvordan å kjenne igjen disse.

Aktuelt regelverk er forskrift om plantehelse § 16, § 17 og vedlegg 1 og 2. I tillegg til Matlovens § 8 om opplæring og kompetanse.

Stikkprøver fra
storekker i varebil

Gjennomskjæring av
frisk potet

Potet med lys ringrøte

Foto fra NIBIO-plantevernleksikonet

Potet med mørk
ringrøte

Foto fra NIBIO-plantevernleksikonet

Koloradobille er en alvorlig
skadegjører på en rekke
arter i søtvierfamilien

Foto fra EPPO global database

Poteter med potetkreft blir
deformerte og får utvekster
som vist på bildet

Foto fra NIBIO-plantevernleksikonet

Jordloppe (*Epitrix spp.*) er et lite insekt med stort skadepotensial på potet

Potet angrepet av jordlopper. Larvene lager grunne ganger i potetknollene

Foto fra EPPO global database

6.2 Hvor kan du lære mer om skadegjørerne?

For å kunne kjenne igjen skadegjørerne og oppdage dem på et tidlig tidspunkt, er det viktig å kjenne til biologien deres. Importøren har ansvar for at den som utfører mottakskontrollen har kompetanse på de relevante skadegjørerne. Du kan lese mer om skadegjørerne ved å lete dem opp på sidene som er linket til under.

NIBIO sitt plantevernleksikon - <https://www.plantevernleksikonet.no/>

Informasjon om planteskadegjørere på Mattilsynet.no – https://www.mattilsynet.no/planter_og_dyrking/planteskadegjorere/

Informasjon om jordlopper (*Epitrix*) på Mattilsynet.no - https://www.mattilsynet.no/planter_og_dyrking/planteskadegjorere/jordlopper_iepitrixi_sp_p.831

Global database over planteskadegjørere (kun på engelsk) - <https://gd.eppo.int/>

Det kan også være aktuelt å delta på kurs om mottakskontroll og skadegjørere.

6.3 Hva gjør du om du oppdager karanteneskadegjørere?

Ved mistanke om funn av karanteneskadegjørere skal du straks varsle Mattilsynet. Du skal fryse situasjonen slik det er mulig og ikke flytte på potetene eller varene. Det er ikke tillatt å omsette varer med mistanke om karanteneskadegjørere. Overtredelse av forbudet mot å flytte eller omsette varer med mistanke om funn av en alvorlig skadegjører er straffbart jf. Matloven §28.

Du kan kontakte Mattilsynet ved:
å ringe 22 40 00 00,
å trykke på «varsle oss» på mattilsynet.no,
å sende beskjed i DigiPlanteller
å sende e-post til
postmottak@mattilsynet.no

6.4 Hvor stor del av potetene i sendingen skal kontrolleres fysisk?

Dersom du mottar en stor importsending med poteter må du gjøre en stikkprøvebasert kontroll som du vurderer som tilstrekkelig. Det er ditt ansvar som importør at det kontrolleres at sendingen samsvarer med sertifikatet og at den kan regnes som fri for karanteneskadegjørere. For at du skal kunne være trygg på at en sending er fri for karanteneskadegjørere må din virksomhet selv ha tatt stilling til hvor stor del av sendingen som kontrolleres fysisk. Her vil det være nyttig om virksomheten din har laget gode rutiner for hvordan mottakskontrollen skal gjennomføres. I forbindelse med kravet til internkontroll skal din virksomhet ha kartlagt risikoområder for import av potet.

I sammenheng med den fysiske kontrollen skal det blant annet vurderes:

- Hvilke skadegjørere det er risiko for.
- Hvilket land sending kommer fra.
- Hvordan varen er transportert.
- Hvilken emballasje varen kommer i.

Ut i fra denne risikokartleggingen kan det vurderes hvor stor del av potetene i sendingen som blir kontrollert og hvordan stikkprøvekontrollen gjennomføres. Det er svært viktig at det settes av nok tid og ressurser til å gjennomføre en god fysisk kontroll.

Aktuelt regelverk er § 23b og § 9 i forskrift om plantehelse.

Forslag til stikk kontroll av poteter

Uavhengig av størrelse på sendingen anbefaler Mattilsynet at et tilfeldig utvalg av minst 200 knoller blir kontrollert. Potetene kontrolleres visuelt for skadegjørere og blir gjennomskjært for å se etter sykdommer som lys- og mørk ringrøte. Knoller skal tas ut tilfeldig fra hele sendingen, men sekker/deler av sendingen med mistenkelige tegn må prioriteres.

Tilfeldig utvalg

For en sending på 20 tonn poteter fordelt på 20 storsekker, velger man tilfeldig 10 knoller per storsekk. For andre mengder gjør man tilsvarende fordeling og kontrollerer minst 200 knoller. Består sendingen av flere partier (f.eks poteter av flere sorter, eller fra flere leverandører) bør man ta ut prøver fra hvert parti. I mindre sendinger som består av mange små sekker (5-20 kg) bør flere av sekkene åpnes for å få tatt ut en representativ prøve.

6.5 Treemballasje skal også kontrolleres

Dersom de importerte varene dine kommer på treemballasje skal denne kontrolleres i mottakskontrollen. Treemballasje som paller og pallekarmer kan føre med seg planteskadegjørere. All importert treemballasje skal derfor være behandlet slik at eventuelle organismer i veden er død. Behandlet treemballasje er merket etter en internasjonalt standard kalt ISPM15, som er utformet som på bildet i *Figur 2*. I mottakskontrollen må du påse at all treemballasje er merket. Importert treemballasje som er umerket kan ikke gjenbrukes i Norge.

Treemballasje med spor etter insekter (hull, gnag og larveganger) må destrueres. I tilfeller med slike mangler og observasjoner må du melde fra til Mattilsynet.

Figur 2 - Behandlet treemballasje er merket etter den samme standarden. Ved siden av IPPC-logoen vises først landkoden, deretter virksomhetsnummeret til produsenten og sist behandlingen som er enten HT (Heat Treatment) eller MB (Methyl Bromide Treatment).

7 Når mottakskontrollen er gjennomført

Når mottakskontrollen er gjennomført og det ikke er funnet mangler ved sendingen skal du registrere dette i DigiPlant. Før du kan ta i bruk eller omsette potetene må sendingen være frigitt av Mattilsynet.

7.1 Hvordan melder du inn at mottakskontrollen er gjennomført?

For å melde inn at mottakskontrollen er gjennomført må du logge deg inn i DigiPlant. Hvordan du registrer kontrollen er beskrevet stegvis i DigiPlant.

7.2 Når kan du ta i bruk eller disponere varen?

Varene kan ikke tas i bruk før de er frigitt av Mattilsynet.

7.3 Hvordan ser du om Mattilsynet har frigitt sendingen?

For å se status på din virksomhet sine importsendinger og om de er frigitt må du logge inn i DigiPlant

7.4 Hva kan være grunnen til at en sending ikke er frigitt av Mattilsynet?

Noen importsendinger blir også kontrollert av Mattilsynet. Mattilsynet vil da vente med å frigi sendingen til tilsynet er gjennomført. Tilsynet kan eksempelvis være i form av en inspeksjon hos deg hvor sendingen er. Det er derfor viktig at varene er tilgjengelig for kontroll og ikke flyttes fra mottaksstedet som er oppgitt i innmeldingen av importen.

